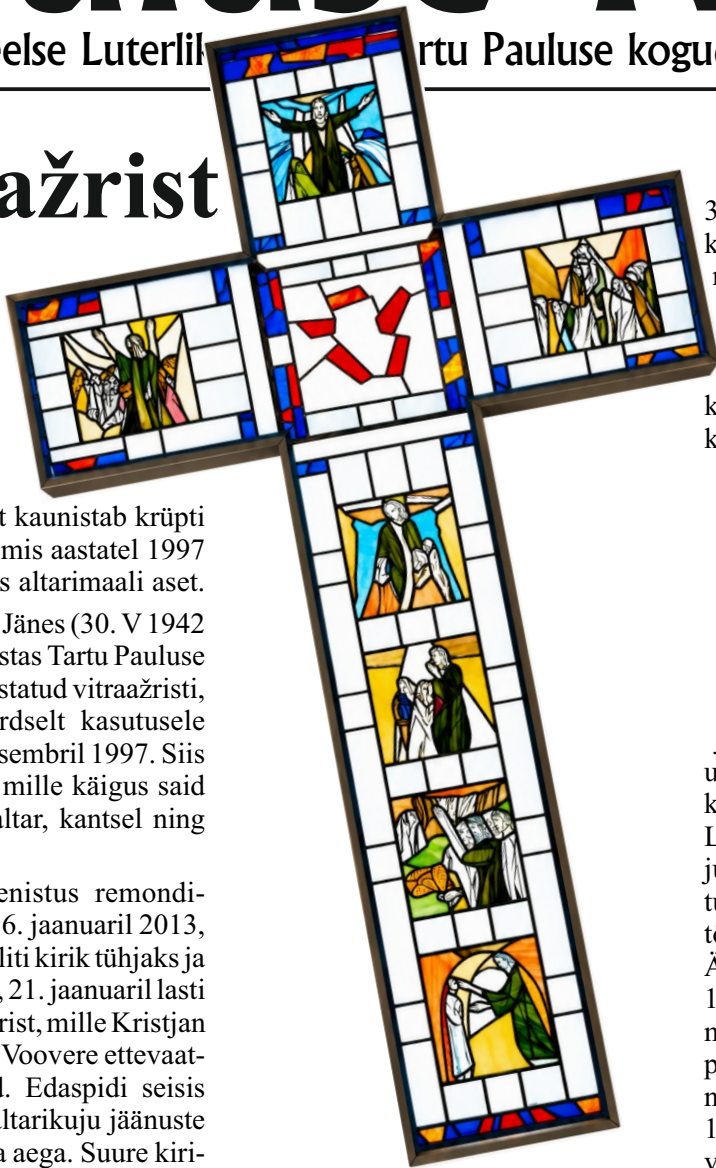

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri

Vitraažrist sära- b taas

Alates 9. oktoobrist kaunistab krüpti fuajeed vitraažrist, mis aastatel 1997 – 2013 täitis kirikus altarimaali aset.

Kunstnik Eeva-Aet Jänes (30. V 1942 – 9. IX 2024) valmistas Tartu Pauluse kirikule seest valgustatud vitraažristi, mis võeti esmakordselt kasutusele pühapäeval, 14. detsembril 1997. Siis sai valmis remont, mille käigus said uue väljanäemise altar, kantsel ning altaritagune sein.

Viimane jumalateenistus remondieelses kirikus peeti 6. jaanuaril 2013, järgmisel päeval koliti kirik tühjaks ja kaks nädalat hiljem, 21. jaanuaril lasti tasakesi alla vitraažrist, mille Kristjan Luhamets ja Peeter Voovere ettevaatlikult maha tõstsid. Edaspidi seisis rist krüpti fuajees altarikuju jäänuste taga ning ootas oma aega. Suure kiriku jaoks oli rist liiga väike, ülejäänud ruumide jaoks liiga suur.

Sisekujundaja Ulvi Raudsik soovitas paigutada krüpti fuajee otsaseina näiteks mõni suurem pilt. Pääaegu neli aastat hiljem sai mõte teoks. Viljar Roosimaa eemaldas 22. septembril vitraažristi vana sisu ja 1. oktoobril paigaldas ta uued lambid ja juhtmed. 9. oktoobril kinnitas Maksim Tubin

risti krüpti fuajee seinale. Tõstmisel olid abiks Kristjan Luhamets, Tanel Trei ja Joel Luhamets.

Ristil on kujutatud sündmusi Jeesuse elust. Milliseid nimelt, selle peab igaüks ise ära arvama. Kunstnikul oli küll kõik paberile kirja pandud, aga seda paberit ei leidnud ta enam üles. Rist on aga alles ja ristil kujutatut niisamuti.

Noored käisid Riias

3. oktoobril osalesid Tartu Pauluse koguduse noored Läti luterliku kiriku noorsootöö keskuse korraldatud osaduspäeval Riias. Lisaks Eesti ja Läti koguduste noortele oli kohal ka rühm noori Norra luterlikust kirikust. Pauluse noored tutvustasid meie koguduse tegemisi ja kutsusid külla.

Muutuste aeg Äksi, Palamuse ja Laiuse koguduses

Alates 1. novembrist on õpetaja Esa Luukkala vabastatud Äksi, Palamuse ja Laiuse koguduse teenimisest. Kuni uute õpetajate leidmiseni korraldab koguduste teenimist praost Kristjan Luhamets. Kuna praosti hooldada on juba praegu ka Kursi kogudus, siis tuleb kasutada abilisid. Ühtlasi on sel töötegitajavaesel ajal otsustanud nii Äksi kui Palamuse kogudus, et alates 1. novembrist on jumalateenistused mõlemas koguduses jälle igal pühapäeval. Viimase aasta jooksul olid need kaks korda kuus: Palamusel kuu 1. ja 3., Äksis kuu 2., 4. ja 5. pühapäeval. Nädal aega hiljem hakkavad ka Laiusel olema jumalateenistused igal pühapäeval. Seal on jumalateenistusi peetud kaks korda kuus (2. ja 4. pühapäeval) juba pikemat aega.

Alates 1. novembrist on Äksi ja Kursi koguduses praosti abiliseks usuteaduse üliõpilane Aleksander Erstu, kes on seni abiks olnud Kursi koguduse teenimisel. Palamuse ja Laiuse koguduste teenimisel ulatab abikäe praostkonna vikaardiakon Andreas Eelmäe, kes on Laiusel juba kaks kuud abiks olnud. Hetkel tuleb veel üle vaadata jumalateenistuste kellaajad, mis täna on Äksis ja Palamusel 11.00, Kursis ja Laiusel 13.00. Vaimulikule oleks hea, kui kahe jumalateenistuse vahe oleks tunni aja võrra pikem. Millises suunas kellaage muudetakse, selgub tõenäoliselt nädala pärast.

Keenias Mombasa lähedal kerkib pühakoda

Keenia Evangeelse Luterliku Kiriku Nameloki kogudus pani 22. oktoobril 2026 nurgakivi kirikuhoonele Kwale maakonnas. 2023. aastal asutatud kogudus pidas seni jumalateenistusi lageda taeva all, kogunedes puude varjus. Keenia ja Tansaania piiri

lähedal asuva eraldatud piirkonna elanikud, kellest paljud on rändkarjakasvatajad, on annetustega toetanud kiriku ehitamist. Nurgakivi panekul osalesid kirikujuhid, koguduseliikmed ja arvukalt lapsi. Kirik loodetakse valmis saada enne vihmade tulekut.

Riina Aviste: Jumal teeb

**Riina on kuulunud juba mituküm-
mend aastat Tartu Pauluse kogu-
dusse. Ta on juhatanud piibliringi
ja olnud nõukogu liige.**

**Saame tuttavaks. Räägi palun oma
lapsepõlvkodust ja perekonnast!**

Ma olen sündinud 28. augustil 1956.
aastal Antslas. Seal möödus minu
õnnelik lapsepõlv ja koolitee.

Ema töötas kaupluses müüjana ja hil-
jem kaupluse juhatajana. Isa oli maa-
parandusinsener. Peres olid minust
nooremad õde ja vend. Kodus meil
usust ei räägitud, kuid tähistati kõiki
kiriklikke tähtpäevi. Ja näiteks püha-
päeval meil tööd ei tehtud, oldi koos
perega.

Enne minu kooli minekut kolis meie
juurde vanaema. Tema luges ikka
söögi- ja õhtupalve. Nüüd tean kind-
lalt, et mind on kandnud esivanemate
palved. Isapoolsed vanavanemad
olid ka usklikud. Nende eestvedami-
sel ehitas külarahvas küla kõige
kõrgema mäe otsa puust kiriku, kus
peeti jumalateenistusi. See kirik on
umbes 100 aasta vanune ja seisab
siiani seal alles.

Kus sa õppinud oled ja mis eriala?

Peale keskkooli lõpetamist läksin
Räpina Aianduskooli, haljastusagro-
noomiks õppima, lisaks sain ka aian-
dusagronoomi kutse. Pärast kooli
lõpetamist sain suunamise Luunja
sovhoosi aiandisse, kus töötasin 25
aastat.

Milline on sinu pere?

Olen abielus. Meie perre sündisid
kaksikud poisid Rait ja Rain ja
noorim poeg Romm. Kahjuks Raini
kaotasime juba 18 aasta vanusena
autoavariis. Üks palvevastus mu elus
on olnud, kui kord Kolgata koguduses
mõitlesin, et siin noorte hulgas võiks
olla ka minu lapsed. Noorem poeg
Romm leidiski sealt endale abikaasa.
Praegu on nad mõlemad Tartu Risttee
koguduses agarad tegutsejad. Romm
töötab heategevusorganisatsioonis
Sõbralt Sõbrale haldusjuhina. Vanem
poeg Rait lõpetas edukalt Tartu
Ülikooli ja praegu töötab Tartus. Meil
on ka lapselapsed: 11-aastane Klara
ja 9-aastane Lukas. Nad tegelevad
praegu muusika ja spordiga.

Kus sa praegu töötad?

Praegu töötan juba 15 aastat Eedeni
apteegis klienditeenindajana.

**Kuidas jõudsid Sa usuni Jumalasse
ja Tartu Pauluse kogudusse?**

Jumala olemasolus ei ole ma kunagi
kahelnud.

Kui hakkas ilmuma ajaleht Eesti
Kirik, olin pidev tellija ja lugeja, seda
siiani. Aeg-ajalt käisin läbi kõik Tartu
kirikud, aga lapsed viisin Pauluse
kogudusse pühapäevakooli. Õpetaja-
jaks oli siis Harald Tammur. Tema
rääkis siis niikaua vanematega, kui
lapsed tunnis olid.

Ega ma kõigest aru ei saanud, aga
südamesse jäid sõnad: "Sinu usk on
sind päästnud", "Jumala õnnistust!"
ja "palvetav ema". Aeg-ajalt tulid
need ikka meelde ja kuidagi ma
teadsin, et need on midagi väga head,

mida tahaks omada. Tuli meelde,
kuidas vanaema pühapäeval parimad
riided selga pani ja Antsla palvemajja
läks, sest lähim kirik oli 10 kilomeetri
kaugusel Urvastes.

Ise jõudsin Pauluse kirikusse läbi
laste õnnetuse. Kui sain teate, et
kaksikutest üks hukkus avariis silma-
pilkselt ja teine on ülraskes seisus
intensiivravi palatis, olin ka ise süga-
vas augus.

Ühel õhtul vaikuses ükski olles, silmad
kinni, tundsin mingit imelikku rahu.
Hommikul ärgates oli mul kindel
teadmine, et lähen Pauluse kirikusse.
Kiriku ees jäin seisma, sellist ust olin
ma eelmisel õhtul oma silme ees
näinud. Igasugune hirm oli kadunud
ja ukse avades astus mulle naeratades
vastu õpetaja Joel Luhamets. Sain
oma mure räägitud. Ta palvetas minu
ja meie pärast, kutsus pühapäeval

üle meie palvete!

kirikusse ja leerikooli, mis oli just alustanud. See kõik oli nagu palsam mu hingele.

Kirikust koju minnes oli imeline rahu ja rõõm südames ja nii kerge oli olla. Jumala Sõna ütleb, et mitte teie ei ole valinud Mind, vaid Mina teid. Nüüd tean, et mind puudutas Jumala imeline armastus. Leeripäeval altari ees seistes soovisin, et antud töötus kunagi ei ununeks.

Koguduses olin algul päris aktiivne, kuulusin koguduse nõukogusse ja olin ka piibliringi juht. Minu usk on kasvanud tänu Jumala Sõna uurimisele erinevates palve- ja piibliringides. Olen tänulik, et võin valitute hulka kuuluda ja kristlasena kasvada Pauluse koguduses juba 25 aastat.

Mis Sinu igapäevast usku kinnitab?

Tähtis on võtta aega Jumala jaoks ja otsida Temaga isiklikku osadust.

Minu usku kinnitavad Jumala töötused. Toon siinkohal välja mõned kirjakohtad Piiblist. Jesaja 26:3 ütleb: *"Kindlameelsele Ma hoian rahu, sest ta loodab Minu peale."* Pauluse esimene kiri Korintlastele 3,16 ütleb, et me oleme Püha Vaimu tempel, Jeesuses Kristuses uueks loodud.

Mida rohkem annan oma südames ruumi Jeesusele, seda rohkem saab Ta muuta mind. Palun, et Jumala Sõna, mida loen, jääks minu südamesse ja teeks oma tööd, täidaks mind Püha Vaimuga, et minu elust kaoks see, mis ei too au Jumalale.

Meie kirikus on altari kohal rist ja see tuletab meelde, mida Jeesus on teinud.

Nüüd tean, et saan oma mured Jeesusele üle anda. Mina ei kannan, vaid

kiidan ja tänan Teda selle eest mida ta on teinud ja mida ta teeb, taotleb, sest Tema teab, mis on minule parim lahendus.

Palun tarkuse ja tunnetuse Vaimu, et mu palved oleks kooskõlas Tema sõnaga.

Palves olles tõusevad mu südamesse olukorrad ja inimesed, keda Jumala ette tuua. Praegu aga eriti meie maa ja rahvas ja just noored on mu südames.

Oled Sa kogenud mõnda imet Jumalalt või abi Temalt?

Kõige suurem palve vastus oli poja Raidi imeline ja kiire paranemine. Arstid ütlesid ka, et see on ime, mida nemad ei oska seletada. Samuti minu abikaasa usuletulek, vabanemine mitmest pahest ja imelised tervene-mised.

Kahe töökaaslase paranemine raskest haigusest on ka palvevastus. Neid on veel mitmeid. Kui näiteks meil sõidu ajal jäi ükskord auto äkki seisma, aga viga polnud midagi. Peale palvetamise ootasime veel tükk aega ja siis auto käivitus ning me jõudsime õnnelikult koju. Mingit viga autol hiljem ei leitud.

Suur ime ja palvevastus on ka see, et seda vana kirikut, millest ma eespool rääkisin, on tulnud korda tegema ehitismehed, keda keegi pole kutsunud ja tasu pole küsitud. Kiriklikel pühadel peetakse seal jumalateenistust.

Olen ise vabanenud allergiast, mis vaevas mind kaua aega. Ükskord lihtsalt märkasin, et seda ei ole enam.

Jumal teeb üle meie palvete! Ja kõik pöördub heaks neile, kes Jumalat armastavad, ütleb Pauluse kiri room-

lastele. Suurim õnn on, kui sind puudutab Jumala armastuse ime. Rõõm Issandast on minu tugevus.

Mis on Su lemmikkirjakoht Piiblis?

Neid on isegi mitmeid, aga praegu on selleks Psalm 91. Toon kogu selle Psalmi siinkohal ära, sest see on imeline Jumala töötus: *„Kes Kõigekõrgema kaitse all elab ja alati Kõigeväelise varju all viibib, see ütleb Issandale: „Sina oled mu varjupaik ja mu kindel mäelinnus, mu Jumal, kelle peale ma loodan!” Sest tema kisub su välja linnupüüdja paelust, hukkava katku käest. Oma tiivasulgedega kaitseb ta sind ja tema tiibade all sa leiad varju; tema tõde on kilp ja kaitsevall. Ei sa siis karda öö hirmu ega noolt, mis päeval lendab, ei katku, mis rändab pilkases pimedas, ega tõbe, mis laastab lõunaajal. Langegu tuhat su kõrvalt ja kümme tuhat su paremalt poolt, sinu külge see ei puutu. Aga sa vaatad oma silmaga ja näed, kuidas kätte makstakse õelatele. Sest sina, Issand, oled mu varjupaik! Kõigekõrgema oled sina, mu hing, võtnud oma eluasemeks. Ei taba õnnetus sind ega lähene häda su telgile. Sest tema annab oma inglitele sinu pärast käsu sind hoida kõigil su teedel. Kätel nad kannavad sind, et sa oma jalga ei lööks vastu kivi. Sa astud üle lõvide ja rästikute, noored lõvid ja lohed sa lõmastad. Et ta minusse on kiindunud, siis ma päästan tema; ma ülendan tema, sest ta tunneb minu nime. Ta hüüab mind appi ja ma vastan temale; mina olen ta juures, kui ta on kitsikuses, ma vabastan tema ning teen ta auliseks. Pika eaga ma täidan tema ja annan temale näha oma päästet“.*

Küsimusi esitas FRED RAJU

"Kui me neid ei surma siis surmavad need meid"

(katkend jutlusest)

Kui me anname ennast üle Jumalale, siis see tähendab, et me elame koos Kristusega, aga me peame oleme surnud sellele maailmale. Me peame olema surnud patule, ülekohtule ja kurjale. Me peame surmama, nagu apostel ütleb (Kl 3,5), need liikmed, mis on maa peal, mis on patused, mis meid hävitavad: hoorus, rüvedus,

kirg, kuri himu ja ahnus – kõik see, mis on halb, mis on vale. Sellest me peame vabaks saama.

Miks? Sellepärast, et kui me neid ei surma, siis surmavad need meid, siis hukutavad need meie hinge, siis me oleme igaveseks kadunud. Aga kui me saame lahti oma elus sellest, mis

on rikutud, ülekohtune ja kuri, ja anname ennast täielikult üle Jumalale taolise tõeliselt elava ohvrina, siis me säästame ja päästame oma hinge, siis me pärime igavese elu Kristuses Jeesuses.

ENN AUKSMANN

EELK Los Angelse koguduse õpetaja

Jumalateenistused

2. nov kell 17 hingedepäeva palvus
kolumbaariumis

8. nov kell 10

15. nov kell 10

22. nov kell 10 surnutemälestuspüha

29. nov kell 10 leeripüha, 1. advent

Ülekanded jumalateenistusest on
Pereraadios, Youtubes ja Facebookis.

Kirikus on lastele **mängutuba**, kus
on võimalik jumalateenistust jälgida
ekraani ja kõlarite abil.

Pühapäevakool

Pühapäevakool laupäeviti kell 11.

2–4 aastased (Eleri Luhamets
ja Mia Lorenz)

5–6 aastased (Maarja Raju
ja Maria Lokk)

I–II klass (Karin Kuusk
ja Katrin Kull)

III–V klass (Anu Seppa ja Heli Lätt)
VI–VIII klass (Katrin Burman)

Lastekoor laupäeviti kell 10, alates
7. novembrist (Tiina Luhamets).

Juhatuseliikmete konverents

13.–14. novembril on Tartu Pauluse
kirikus EELK koguduste juhatuse-
liikmete konverents. Osalustasu
ilma majutusest on 55 eurot.

Reede, 13. november 2026

12.00 jumalateenistus

13.00 registreerimine ja lõunasöök

14.00 U. Viilma "Olukorrast EELKS"

15.45 Janek Mäggi "Kuidas teha
korda kõik Eesti kirikud?"

16.45 Maarja Vaino „Kirjandus ja
kõlbelised väärtused meie
ühiskonnas“

17.45 konverentsi kodukorra arutelu

18.15 Pauluse kiriku tutvustamine

19.00 õhtusöök

20.00 Aasta juhatuse esimehe valimine

21.00 õhtupalvus noortebändiga

Laupäev, 14. november 2026

09.00 hommikupalvus

09.30 laste- ja noortetöö kogudustes

10.30 paneelarutelu koguduse ja

kogukonna koostöö üle

12.00 Joel Luhamets „Mis on
pühakoja pühadus?“

13.00 pidulik lõunasöök

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid kolmapäeviti kell 17.

Taizé palvused neljapäeviti 17.30.

Kammerkoor teisipäeviti kell 18.15.

Piiblingid:

P. 1. nov kell 11.45 (Juta)

E. 2. nov kell 17.30 (Markus)

T. 3. nov kell 17.30 inglisekeelne

T. 10. nov kell 17.00 (Merce ja Kai)

R. 13. nov kell 17.00 (Aino)

P. 15. nov kell 11.45 (Juta)

T. 24. nov kell 17.00 (Merce ja Kai)

R. 27. nov kell 17.00 (Aino)

P. 29. nov kell 11.45 (Juta)

T. 8. dets kell 17.00 (Merce ja Kai)

Noorteõhtud reedeti kell 19.

Info: Annika Mäesalu, tel 58953094.

Kantselei, kirik ja kolumbaarium on
avatud E-R 9-17, L 9-14, P 9-10,
telefon 5550 6363.

Liikmeannetusi saab teha kantseleis
või ülekandega. Arve nr: EE282200
221005105336, saaja: Eesti Evan-
geelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse
kogudus.

Raamatupood E-R 10-17, L 10-14.
pauluseraamatupood.ee, 55506323,
pauluse.raamatupood@eelk.ee

ÜksNoortekas

Reedel, 14. novembril kell 18 on taas
kõik noored oodatud Pauluse krüpti,
kus muusikat teeb koguduse noorte-
bänd Backstreet Paulus. On laulu,
mängu, palvet, Jumala Sõna ja lõpuks
saab heas seltskonnas keha kinnitada.
Sel korral ootame külla ka läti noori.

Jõululõunad

Tartu linn ja Pauluse kogudus kutsu-
vad kõiki vähekindlustatud inimesi
jõululõunale 15. ja 17. detsembril kell
11–14 Pauluse kiriku tiibhoonesse.

Kontserdid

P. **1. nov** kell 18.00 vokaalansambel
Rejoice ja Orthodox Singers. Kavas
on Antonín Dvořák missa D-duur ja
Lauri Jõehele uudisteos Kyrie (33
palvet Päästjale). Pilet 25 €/20 €.

R. **6. nov** kell 18.00 heategevuslik
hingedeajakontsert. Hedvig Hanson.
Pilet 25 € / 20 €, toetajapilet 50 €,
suurtoetajapilet 250 €. Kontserdi tulu
läheb Teadusmaleva andekate noorte
toetuseks.

N. **3. dets** kell 18.00 Miina Härma
Gümnaasiumi adventikontsert.
Sissepääs tasuta.

R. **4. dets** kell 18.00 Eesti Filharmoo-
nia Kammerkoor, solist Tuuri Dede,
dirigent Valter Soosalu. Kavas: James
MacMillan, György Ligeti, Tõnu
Kõrvits ja Erkki-Sven Tüür. Pilet 20
€, sooduspilet 15 €, pilet kahele 30 €,
toetajapilet 50 € (sh broneeritud iste-
koht ja kava).

L. **5. dets** kell 17.00 Veronika
Portsmuthi Kooriakadeemia. Kavas:
Kim André Arneseni "Magnificat" ja
"Tuvayhun". Piletid: 32 €/18 €/10 €.

Jõulumaa läheneb

Alates 29. novembrist on kõigil huvi-
listel võimalik tulla vaatama Tartu
Pauluse jõulumaad. Väravad on ava-
tud tööpäeviti kell 16-19 ja pühapäe-
val pärast jumalateenistust kuni kella
üheni. Sissepääs 2 eurot.

Lisaks on võimalik osaleda jõulumaa
õppeprogrammis tööpäeviti algusega
kell 9.00; 11.00 või 13.00.

Jõulumaa programm on mõeldud eel-
kõige 1.-4. klassi õpilastele ja kestab
1,5 tundi. Selle aja sees rändavad
lapsed ajas üle 2000 aasta tagasi ja
leiavad end otse jõululoo keskelt!
Saab uudistada selle aja tavaliste
inimeste argitegevusi detailirohkelt
maketil, interaktiivselt jutustatakse
lugu Jeesuse sünnist, meisterdatakse
vahva kingikarp ja lastel on võimalus
riietuda karjasteks ja ingliteks, et teha
fotosid päris sõime juures. Maksu-
mus õpilase kohta on 12 eurot, kui
grupis on vähemalt 10 õpilast.

Registreerimisinfo:
tartupauluse.ee/joulumaa